

JAAAR VERSLAG

LEERPlicht EN DOORSTROOMPUNT

SCHOOLJAAR 2022-2023 & 2023-2024

SUBREGIO ROERMOND

gemeente Roermond

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Ingrado	5
3. Leerplicht	6
4. Verzuim	7
Absoluut Verzuim	7
Relatief Verzuim	8
5. Vrijstellingen	10
6. Processen Verbaal	12
Dwang in civiel kader	12
<i>Casus: Het verhaal achter verzuim</i>	14
7. Zorg en Preventie	15
8. Thuiszitters	16
<i>Casus: het verhaal achter langdurig thuiszitten</i>	17
9. Doorstroompunt (VSV-ers) 18 – 23 jaar	18
Verzuimaanpak 18+	19
Voortijdig schoolverlaters en Jongeren in Kwetsbare Posities	21
<i>Casus: het verhaal achter de VSV-er</i>	26
10. Doelgroep gerichte aanpak	27
Pilot Jongeren in Beeld	27
11. Jongeren in een Kwetsbare positie (JIKP)	29
Doorstroompunt+ ‘Intensieve aanpak’	29
Actietafel Thuiszitters en Kwetsbare Jongeren	30
12. Speerpunten schooljaar 2024-2025	31
Versterken samenwerking met scholen en netwerkpartners	31
Goorloofd verzuim	31
Thuiszitters	32
Vrijstellingen	32
Ambtsinstructie	32
Van leerplicht naar leerrecht	32
Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk	33
Aanpak jongvolwassenen 16-27 in een kwetsbare positie	33
 Bijlage 1 MAS Methodische Aanpak Schoolverzuim	 35
Bijlage 2 Routekaart Methodisch Handelen	36

Inleiding

1

Voor u ligt het jaarverslag van de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024 Leerplicht en Doorstroompunt van de subregio Roermond. Met het jaarverslag wordt voldaan aan artikel 25 van de Leerplichtwet 1969 waarin geregeld is dat het College vanuit haar toezichthoudende taak de gemeenteraad informeert.

In dit jaarverslag geven we een overzicht van de activiteiten en resultaten van de leerplichtambtenaren en doorstroomcoaches tijdens de schooljaren 2022-2023 en 2023-2024, en schetsen we onze toekomstvisie om ervoor te blijven zorgen dat alle jongeren hun recht op onderwijs kunnen uitoefenen.

De gemeente Roermond behoort tot de DSP-regio 38 Limburg Noord, onder regie van contact-gemeente Venlo. Roermond fungeert als contact-gemeente in de subregio Midden-Limburg en geeft uitvoering aan de Leerplichtwet en het Doorstroompunt voor de gemeenten Roermond, Roerdalen, Echt-Susteren en Maasgouw (MER Gemeenten).

In het schooljaar 2021-2022 is een nieuw registratiesysteem in gebruik genomen waarbij er sprake is geweest van structurele veranderingen in de inrichting van de werkprocessen plus een uitbreiding in de manier van registreren. Daarnaast kan de administratieve inzet nu duidelijk in beeld gebracht worden. Dit heeft er toe geleid dat de cijfers van de afgelopen 2 schooljaren niet te vergelijken zijn met de voorgaande schooljaren.

Onze missie:

“Onderwijs opent de deur naar een succesvolle toekomst. Daarom zetten we ons elke dag in om alle jongeren van 5 tot 27 jaar gelijke kansen te bieden voor maximale ontwikkeling en zo mogelijk het behalen van een startkwalificatie. Ons doel is daarbij dat iedere jongere economisch zelfstandig zal worden en/of zal functioneren op het niveau dat past bij hun mogelijkheden.

We richten ons steeds sterker op het stimuleren van schoolaanwezigheid door problemen vroegtijdig te signaleren en preventieve maatregelen te nemen om schoolverzuim te verminderen. Dit doen we via een geïntegreerde aanpak, waarbij zorg en ondersteuning centraal staan.”

We zullen dieper ingaan op de cijfers rondom schoolverzuim 18 – en 18 +, de cijfers rond voortijdig schoolverlaten, de begeleiding van leerlingen en de samenwerking met scholen en andere partners.

Teamontwikkelingen:

Met de aanstelling van een kwaliteitsmedewerker en een uitvoerend beleidsmedewerker in het team Leerplicht en DSP (schooljaar 2023-2024) zijn er grote stappen gezet in de ontwikkeling van een beleidsmatige aanpak en in de kwaliteit van de werkzaamheden binnen het team.

In dit verslag blikken we niet alleen terug op onze behaalde resultaten, maar ook vooruit naar speerpunten voor het komende schooljaar.

Wij gaan ervan uit dat het jaarverslag een helder beeld geeft van onze inspanningen. En geven een overzicht van alle werkzaamheden die het team leerplicht en het team doorstroompunt heeft verricht binnen de verschillende werkprocessen: preventief, curatief, en handhavend.

Veel leesplezier!

Ingrado

2

Ingrado zet zich als branchevereniging in voor het waarborgen van het recht op onderwijs en ontwikkeling, met speciale aandacht voor het voorkomen van thuiszitten en voortijdig schoolverlaten en het bevorderen van een soepel doorstroompunt binnen het onderwijssysteem. Ingrado stelt alle partijen die zich bezighouden met het recht op onderwijs en ontwikkeling in staat om hun doelstellingen te realiseren. Voor verdere informatie verwijs ik u naar www.ingrado.nl.

In 2022 zijn de nieuwe Ingrado-normen voor de formatie van Leerplicht en het Doorstroompunt vastgesteld. Deze normen bieden meer ruimte voor preventieve maatregelen en inzet vanuit jeugdhulp, met als doel het tegengaan van verzuim en voortijdig schoolverlaten in Nederland.

Belangrijk hierbij is dat scholen goed en tijdig verzuimmeldingen doorzetten, waardoor deze jongeren bij Leerplicht en Doorstroompunt vroegtijdig in beeld komen. Tegelijkertijd is de complexiteit van casuïstiek toegenomen, waardoor Leerplicht en het Doorstroompunt met meer ketenpartners nog intensiever samenwerkt. De afgelopen twee jaar zien we een forse toename in het aantal meldingen.

De gemeente Roermond voldoet inmiddels met de huidige, uitgebreide formatie aan de Ingrado norm, voor zowel Leerplicht als Doorstroompunt.

Afgelopen jaar heeft Roermond incidentele middelen ingezet om te voldoen aan de huidige Ingrado-normen. Uit de cijfers blijkt dat deze inzet een positief effect heeft gehad op de dienstverlening. Begin 2025 willen we hierover graag in gesprek met de MER gemeenten om te bespreken hoe we gezamenlijk deze positieve ontwikkelingen structureel kunnen voortzetten.

Leerplicht

3

Team Leerplicht houdt toezicht op de naleving van de leerplichtwet. De uitvoering van de leerplicht valt onder de leerplichtwet 1969. In het kort gezegd houdt dit in dat alle kinderen tussen de 5 en 18 jaar die in Nederland wonen, leerplichtig zijn. Ouders of verzorgers moeten hun kind inschrijven op een school. Vervolgens moeten de kinderen ook echt naar die school toe gaan en de lessen volgen.

We beschermen het recht op onderwijs voor alle kinderen in Roermond en de MER gemeenten. Daarmee zorgen we ervoor dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen. Deze kwalificatie is het minimale onderwijsniveau dat nodig is om kans te maken op duurzaam geschoold werk in Nederland, zoals een diploma havo, vwo, mbo niveau 2 of hoger. De leerplichtambtenaar werkt hierbij intensief samen met ouders, leerlingen en partnerorganisaties op het gebied van zorg, veiligheid, onderwijs en arbeid. Gezamenlijk vormen ze een vangnet dat schoolverzuim en uitval zoveel mogelijk voorkomt.

Aantallen leerplichtigen en kwalificatieplichtigen

Het schooljaar 2023-2024 telt 6491 leerplichtigen (5 tot 16 jaar) en 1170 kwalificatieplichtigen (16-18 jaar) woonachtig in de gemeente Roermond. De gemeente Echt-Susteren telt 2939 leerplichtigen en 523 kwalificatieplichtigen, de gemeente Roerdalen telt 2009 leerplichtigen en 312 kwalificatieplichtigen en de gemeente Maasgouw telt 2025 leerplichtigen en 378 kwalificatieplichtigen.

		2021-2022	2022-2023	2023-2024
Aantal leerplichtigen en kwalificatieplichtigen	Roermond	7462	7549	7661
	Echt-Susteren	3486	3546	3462
	Roerdalen	2271	2348	2321
	Maasgouw	2389	2431	2403

Definitie 'leerplichtig': De Leerplichtwet geldt voor kinderen vanaf hun 5e tot hun 18e levensjaar. De leerplicht begint op de eerste schooldag van de maand volgend op die waarin een kind de leeftijd van 5 jaar bereikt. De volledige leerplicht eindigt aan het einde van het schooljaar waarin de jongere de leeftijd van 16 jaar bereikt.

Definitie 'kwalificatieplichtig': Jongeren tussen de 16 en de 18 jaar die geen startkwalificatie hebben, zijn kwalificatieplichtig. Een startkwalificatie is een MBO-2, Havo- of VWO-diploma.

Verzuim

4

Schoolverzuim duidt vaak op diepere problematiek. Herhaaldelijk verzuim kan uiteindelijk leiden tot schooluitval en voortijdig schoolverlaten, wat gepaard gaat met diverse negatieve gevolgen. Het is de wettelijke taak van Leerplicht en DSP om schoolverzuim tegen te gaan. Om schooluitval te voorkomen, zetten we ons dagelijks in voor de aanpak van ongeoorloofd verzuim.

Wanneer er sprake is van verzuim, zijn verschillende interventies mogelijk. Gelet op de complexe achtergronden (zoals psychische problemen; gedragsproblemen; gezinsproblematiek) van verzuim is de nadruk van het werk van de leerplichtambtenaar steeds meer komen te liggen op een preventieve aanpak.

Preventie en de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

De MAS is een landelijk ontwikkelde aanpak vanuit Ingrado (beroepsvereniging van leerplicht en DSP), waarbij de leerplichtambtenaar een schakelrol heeft om het schoolverzuim aan te pakken, met als doel dat de leerling het schoolbezoek weer hervat. Hierbij wordt samengewerkt met alle betrokken ketenpartners vanuit het onderwijs, gemeenten, jongerenwerk, jeugdhulp, Raad voor de Kinderbescherming, Politie, Openbaar Ministerie). De focus van de MAS ligt op:

- De terugkeer van de leerling naar school of een ander beter passend onderwijsaanbod;
- Preventie, waarbij de vroegtijdige inzet van (jeugd) hulp bij verzuim voorop staat;
- Samenwerking in de keten;
- Lichte inzet waar het kan, zwaar(der) waar nodig.

(Zie Bijlage 1 MAS Methodische Aanpak Schoolverzuim)

Absoluut Verzuim

We spreken van absoluut verzuim wanneer een kind niet is ingeschreven bij een school of instelling. Het kan voorkomen dat bij een uitschrijving van een school de formele inschrijving op de nieuwe school (via DUO) nog moet volgen. De leerplichtambtenaar kan ouders/verzorgers ook informeren en adviseren bij het zoeken naar een nieuwe school.

Daarbij kan hulp ingeschakeld worden van partnerorganisaties, zoals het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. In bijna alle gevallen van absoluut verzuim is of volgt er een schoolinschrijving.

Aantal werkprocessen

- In het schooljaar 2023-2024 heeft de administratie bij 648 werkprocessen onderzoek verricht naar de achtergronden van absoluut verzuim. Dit is een aanzienlijke stijging ten opzichte van het schooljaar 2022-2023, waarin dit aantal op 348 lag. In het schooljaar 2023-2024 is besloten om gedurende juli en augustus door te werken aan de processen rond absoluut verzuim. Met als doel het absoluut verzuim beter in kaart te brengen, vooral vanuit administratief oogpunt.
- Volgens artikel 10 van de Leerplichtwet mogen scholen een leerling pas uitschrijven nadat een nieuwe school de inschrijving heeft bevestigd bij DUO, om te voorkomen dat er absoluut verzuim ontstaat. Deze aanvullende inzet tijdens de zomerperiode stelt ons in staat om beter toezicht te houden en gericht actie te ondernemen waar scholen niet aan deze verplichtingen voldoen.
- Er zijn 125 meldingen door leerplichtambtenaren verder in onderzoek genomen.

Resultaat	Roermond		Echt-Susteren		Roerdalen		Maasgouw	
	2022-2023	2023-2024	2022-2023	2023-2024	2022-2023	2023-2024	2022-2023	2023-2024
Aanvraag vrijstelling ontvangen	0	11	10	14	3	9	1	9
Inschrijving bij school	9	13	6	17	3	1	1	8
Onterechte melding	1	1	1	5	0	0	0	1
Overdracht andere gemeente	0	2	2	2	0	0	0	0
Overdracht Jongerenteam	2	2	1	0	0	2	0	1
Uitschrijving BRP Nederland	1	8	1	0	0	4	0	2
In behandeling	2	4	3	3	2	1	1	5
Totaal 125	15	41	24	41	8	17	3	26

(Bron JVS)

Relatief Verzuim

Van relatief verzuim is sprake als een leer- of kwalificatieplichtige leerling die is ingeschreven op een school zonder geldige reden niet op school aanwezig is. Dit kan worden onderverdeeld in:

- Ongeoorloofd verzuim 16 uur in 4 weken (waaronder spijbelen). De school is verplicht om dit verzuim te melden.
- Ongeoorloofd overig verzuim. Minder dan 16 uur in 4 weken, als er bijvoorbeeld sprake is van achterliggende problematiek of recidive of vaak te laat in de les komen.
- Luxe verzuim, bijvoorbeeld als ouders hun kinderen buiten de schoolvakanties om meenemen op vakantie.

Aantal werkprocessen

- In het schooljaar 2022-2023 waren er in totaal 667 werkprocessen relatief verzuim. Er is sprake van een lichte stijging in het schooljaar 2023-2024.

Resultaat	Roermond	Echt-Susteren	Roerdalen	Maasgouw
Afgedaan met Halt-straft	2	0	0	0
Afgedaan met beschermingstafel	0	1	0	0
Afgedaan met Proces Verbaal	30	11	10	5
Gesprek met afspraken/ waarschuwingbrief	147	68	48	32
Kennisgevingsbrief	60	24	17	11
Na contact school, geen actie LPA	62	26	20	11
Onterechte melding	10	13	6	3
Overdracht andere gemeente	4	2	0	0
Overdracht nieuwe schooljaar	6	2	2	1
Uitschrijving BRP Nederland	3	0	1	2
Overdracht DSP	25	8	6	1
Totaal 680	349	155	110	66

(Bron JVS)

Verzuimmeldingen verdeeld naar onderwijssoort 2023-2024

Primair onderwijs/ Speciaal Onderwijs	Voortgezet Onderwijs / Voortgezet Speciaal Onderwijs	Middelbaar Beroepsonderwijs
63	407	210

Vrijstellingen

5

De Leerplichtwet 1969 noemt diverse situaties waarin ouders zijn vrijgesteld van de verplichting om hun kind(eren) op een school in te schrijven:

- Het kind is ongeschikt om naar school toe te gaan door lichamelijke of psychische oorzaken (artikel 5 onder a);
- Ouders/kind vinden vanuit hun levensbeschouwelijke richting geen passende school in de omgeving (artikel 5 onder b);
- Het kind volgt onderwijs op een school buiten Nederland (artikel 5 onder c);
- In sommige gevallen is het voor jongeren vanaf 14 jaar mogelijk een alternatief onderwijs traject te volgen. De leerplichtambtenaar moet dan eerst, in overleg met school, tot de conclusie zijn gekomen dat de leerlingen echt niet in staat is om volledig onderwijs te volgen. (artikel 3a,3b en artikel 15).

Aantal vrijstellingen

Vrijstellingen	Echt-Susteren		Maasgouw		Roerdalen		Roermond	
	2022-2023	2023-2024	2022-2023	2023-2024	2022-2023	2023-2024	2022-2023	2023-2024
Artikel 15	1	5	3	1	2	1	8	2
5 onder a	20	22	8	7	9	7	28	26
5 onder b	0	2	1	0	6	5	4	6
5 onder c	176	200	80	94	49	70	75	76
Totaal	197	229	92	102	66	83	115	110

(Bron: Artikel 25 leerplichttelling)

Toelichting:

Bij de vrijstelling artikel 5 onder a is er een lichte daling zichtbaar, mogelijk als gevolg van verbeterde ondersteuningsmogelijkheden. De focus ligt hierbij op het voortzetten van onderwijs, zelfs in aangepaste vormen, wat waarschijnlijk heeft bijgedragen aan een afname in het aantal vrijstellingen. Bij vrijstelling artikel 5 onder b zijn er lichte fluctuaties te zien, met zowel dalingen als stijgingen. Bij vrijstelling artikel 5 onder c is een stijging waarneembaar in Roerdalen en Echt-Susteren.

Aanvragen extra verlof wegens vakantie en gewichtige omstandigheden (art 11,13 en 14g)

Volgens artikel 11f van de Leerplichtwet 1969 kan vrijstelling wegens vakantie alleen worden toegekend wanneer de specifieke aard van het beroep van één van de ouders een vakantie binnen de reguliere vakantieperiode onmogelijk maakt. In artikel 13 van de Leerplichtwet 1969 staat dat de schooldirectie in dit geval vakantieverlof **mag** toekennen voor maximaal 10 schooldagen, eenmaal per schooljaar. De leerplichtambtenaar heeft in deze vaak een adviserende rol.

Bij een verlofaanvraag van > 10 dagen in het geval van gewichtige omstandigheden heeft de leerplichtambtenaar beslissingsbevoegdheid.

In 2023-2024 zijn er 4 aanvragen toegekend. In 2022-2023 waren er dit 2.

Processen Verbaal

6

In situaties waarbij niet gehouden wordt aan de Leerplichtwet 1969, kan de leerplicht-ambtenaar een proces-verbaal opmaken. Het streven is om leerplichtzaken zo veel mogelijk uit het strafrecht te houden. Dat geldt zeker sinds de landelijke invoering van de Methodische aanpak schoolverzuim (MAS) in samenwerking met o.a. het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en gemeenten. Bij aanhoudend verzuim is complexe problematiek vaak de onderliggende oorzaak. Dan wordt eerst ingezet op vrijwillige hulpverlening voor de jongere en diens gezin. Deze aanpak werkt in de meeste gevallen.

Mogelijke interventies in het strafrechtelijke kader:

- Halt-Interventie: Leer en/of werkstraf
- Proces verbaal tegen ouders en/of jongeren (ouder dan 12 jaar): De rechter kan via een proces verbaal leerplicht alsnog verplichte begeleiding door Bureau Jeugdzorg opleggen in de vorm van een OTS (Ondertoezichtstelling) of verplichte jeugdreclassering.

Dwang in civiel kader

Wanneer er zorgen zijn over de situatie waarin leerlingen opgroeien of bij een ernstige ontwikkelingsbedreiging kan een zorgmelding bij Veilig Thuis worden gedaan. Hier kan onder meer worden besloten civiel onderzoek te laten uitvoeren door de Raad voor de Kinderbescherming.

Aantallen processen-verbaal

- In het schooljaar 2023-2024 zijn in de gemeente Roermond 28 processen-verbaal opgemaakt.
- Voor de gemeente Echt-Susteren zijn 8 processen-verbaal opgemaakt.
- Voor de gemeente Roerdalen zijn er 10 processen-verbaal opgemaakt.
- Voor de gemeente Maasgouw zijn er 6 processen-verbaal opgemaakt.

Proces Verbaal	2022-2023			2023-2024		
	Relatief verzuim	Luxe verzuim	Totaal	Relatief verzuim	Luxe verzuim	Totaal
Roermond	18	22	40	18	10	28
Echt-Susteren	0	2	2	0	8	8
Roerdalen	5	1	6	3	7	10
Maasgouw	1	0	1	2	4	6

(Bron: JVS peildatum september 2024)

Toelichting

Er is een daling zichtbaar in de opmaak van processen-verbaal luxe verzuim. Het aantal processen-verbaal relatief verzuim zijn gelijk gebleven. Met name bij Gemeenten Echt – Susteren, Roerdalen en Maasgouw is een forse stijging van processen-verbaal in luxe verzuim waarneembaar. Dit wijst erop dat er een toename is van verzuim dat vaak samenhangt met ongeoorloofde vakanties.

Het verhaal achter verzuim

Lisa is een 16-jarige leerling die onderwijs volgt op een school in Roermond. Haar ouders zijn gescheiden en ze woont bij één van hen. De ouder waar Lisa verblijft, heeft het gezag over haar. In de afgelopen periode ervaart Lisa problemen zowel op school als in haar thuissituatie, wat een negatieve invloed heeft op haar schoolprestaties en aanwezigheid.

Lisa verzuimt regelmatig op school, wat aanvankelijk door haar ouder werd toegedekt door haar ziek te melden. De ouder gaf aan dit te hebben gedaan omdat Lisa met persoonlijke problemen kampte, maar uiteindelijk werd de situatie onhoudbaar. De school meldde het verzuim bij de leerplichtambtenaar. Lisa heeft zorgen over haar andere ouder, die kampt met middelengebruik. Ze bezoekt deze ouder regelmatig om te controleren hoe het met hem/haar gaat. Dit veroorzaakt extra stress en belasting voor Lisa. Haar schoolverzuim werd deels veroorzaakt doordat ze deze bezoeken combineerde met het omgaan met de spanningen thuis. Ze heeft geen overzicht meer van de gemiste lessen en voelt zich overweldigd door de achterstand. De ouder van Lisa nam contact op met de school om de situatie te bespreken. De school heeft vervolgens samen met de leerplichtambtenaar een overleg gepland waarin Lisa, haar ouder, de school en leerplicht zouden deelnemen. Tijdens dit overleg gaf Lisa aan dat haar zorgen over de andere ouder en diens middelengebruik haar zwaar belastten.

Hoewel er al enige vorm van hulpverlening betrokken was bij het gezin, waren deze professionals niet op de hoogte van de specifieke zorgen van Lisa en haar ouder. Tijdens het overleg werd de ouder gevraagd de hulpverlening opnieuw te benaderen en een plan op te stellen om de zorgen in het gezin aan te pakken.

In een tweede overleg werd duidelijk dat de school Lisa had geholpen met het structureren van haar schooltaken. Ze kreeg een overzicht van haar gemiste lessen en begon actief aan het inhalen van achterstallige opdrachten. De hulpverlening was intussen gestart met de aanpak van de zorgen thuis. Het verzuim van Lisa stopte uiteindelijk en ze slaagde voor haar examen.

Lisa is na het behalen van haar diploma begonnen aan een MBO - opleiding. De gezamenlijke inzet van school, leerplicht, ouder en hulpverlening heeft geleid tot een verbeterde thuissituatie en een succesvolle afronding van haar schooltijd. "

Zorg en Preventie

7

Op het voortgezet onderwijs (VO) in Roermond en de MER gemeenten organiseert leerplicht preventieve spreekuren. De scholen melden leerlingen met licht verzuim bij DUO en deze komen op een gesprek bij de leerplichtambtenaar. Hierin probeert de lpa de reden van het verzuim te achterhalen en vertelt lpa de jongere over verplichtingen rondom de leerplichtwet. Doel is om het verzuim op tijd een halt toe te roepen, voordat de gewoonte moeilijk te doorbreken wordt. Ook kunnen zorgelijke ontwikkelingen naar boven komen die op deze manier niet lang blijven sluimeren.

De leerplichtambtenaar draagt er zorg voor dat (preventieve) afstemming en deelname aan overleggen met relevante ketenpartners waaronder het onderwijsveld en zorginstanties (zoals Zorg- en adviesteams) plaatsvindt. Samen met ketenpartners worden jongeren besproken met een complexe problematiek. Er wordt afgestemd welke acties vereist zijn en wie, welke taken op zich neemt. Ontwikkelingen rondom ondernomen acties worden teruggekoppeld. Hieronder volgt een overzicht van hetgeen er is ingezet vanuit zorg en preventie.

Aantal werkprocessen

Resultaat	Roermond	Echt-Susteren	Roerdalen	Maasgouw
Aanvraag vrijstelling	15	6	2	1
Doorverwijzing hulpverlening	1	2	1	1
Gesprek met afspraken (schoolverzuim buitenland)	23	12	4	5
Informatie en/of advies gegeven	19	13	6	2
Overdracht nieuwe schooljaar	6	4	2	0
Ter kennisgeving aangenomen	1	1	1	2
In behandeling	7	5	3	1
Totaal 146	72	43	19	12

(Bron: JVS peildatum september 2024)

Thuiszitters

8

Onder 'thuiszitter' verstaan we een leer- of kwalificatieplichtige leerling (5-18 jaar), die:

- niet is ingeschreven op een school
- wel staat ingeschreven, maar vier weken of langer niet naar school gaat
- geen vrijstelling volgens de Leerplichtwet heeft: niet ziek is of wél ziek is, maar conform plan van aanpak in staat is om (gedeeltelijk) naar school te gaan.

De bij de leerplichtambtenaar bekende ongeoorloofde thuiszitters vormen maar een klein deel van alle jongeren die langdurig thuiszitten. Bij 'geoorloofde' thuiszitters gaat het om jongeren die bijvoorbeeld langdurig ziek zijn of wachten op een behandel- of onderwijsplek. Zij zijn vaak niet (voldoende) in beeld. Binnen de regio zetten de samenwerkingsverbanden passend onderwijs op verschillende manieren al initiatieven in die effectief blijken te zijn om deze jongeren in beeld te brengen.

De inzet van leerplicht bij ongeoorloofde thuiszitters is hetzelfde als bij andere (kortere) vormen van schoolverzuim. De leerplichtambtenaar onderzoekt altijd de redenen van het verzuim. Daartoe behoort een gesprek met ouders en (vanaf 12 jaar) de leerling zelf. Op basis van het onderzoek wordt samen met ouders, leerling en samenwerkingspartners de beste oplossing bekeken om de leerling weer (deels) naar school te laten gaan. Incidenteel kan dit leiden tot het opmaken van een proces-verbaal wegens ongeoorloofd schoolverzuim.

Bij 'geoorloofd' thuiszitten heeft de leerplichtambtenaar een andere rol. Dit is dan meer een adviserende rol. Zowel voor ouders en jongere als voor de betrokken samenwerkingspartners. De primaire taak om thuiszitten bij alle ketenpartners duidelijk onder de aandacht te houden, ligt bij de scholen. Zij kunnen vroegtijdig anticiperen op verzuim, contact opnemen met partners, gebruikmaken van hun expertise en gezamenlijk het protocol schoolziekteverzuim volgen. Belangrijk in dit proces is dat in alle gevallen onderwijs, gemeente, zorg en hulpverlening integraal samenwerken.

Het verhaal achter langdurig thuiszitten

Nora is een 15-jarige middelbare scholier die voorheen goed presteerde op school. Ze zat in het derde jaar van het vmbo, had een aantal hechte vriendinnen en was actief in de schoolmusical. In het laatste schooljaar begonnen echter de eerste tekenen van problemen zichtbaar te worden. Nora meldde zich regelmatig ziek, klaagde over hoofdpijn en vermoeidheid, en had moeite zich te concentreren in de klas. Hoewel haar ouders en school zich aanvankelijk weinig zorgen maakten, werd haar afwezigheid steeds frequenter. Na een paar maanden van sporadisch verzuim bleef Nora volledig thuis. Ze voelde zich overweldigd door de toenemende druk van schoolprestaties en gaf aan sociale situaties op school moeilijk te vinden. Ze ontwikkelde angstklachten en had last van paniekaanvallen bij de gedachte aan school. Ondanks verschillende gesprekken tussen haar ouders en school bleef Nora zich steeds meer terugtrekken, zowel van haar schoolwerk als van sociale contacten. Haar ouders waren bezorgd, maar wisten niet hoe ze haar konden helpen om weer naar school te gaan. De leerplichtambtenaar

werd betrokken na een aantal maanden van thuiszitten, omdat Nora onder de leerplichtwet valt.

In samenwerking met de school werd een multidisciplinair overleg georganiseerd, waarbij naast de ouders en de schoolleiding ook een jeugdhulp-verlener en een schoolmaatschappelijk werker aanwezig waren. Het doel was om te achterhalen wat de onderliggende oorzaken van Nora's verzuim waren en om een passend plan te maken voor haar terugkeer naar school.

Tijdens het overleg bleek dat Nora last had van faalangst en zich sociaal geïsoleerd voelde. Dit was versterkt door de coronapandemie, waardoor ze het moeilijk vond om weer de draad op te pakken in het normale schoolleven. Bovendien speelde de druk om goede cijfers te halen mee, wat haar stress en angst vergrootte. Op basis van deze inzichten werd een geleidelijke re-integratie op school afgesproken. Nora begon met enkele uren per week onderwijs op afstand, gecombineerd met wekelijkse gesprekken met een psycholoog om haar angstproblemen aan te pakken. De school zorgde voor een mentor die haar begeleidde in haar studieplanning en haar hielp met het herstellen van sociale contacten met klasgenoten.

Daarnaast werd jeugdhulp ingezet om Nora te ondersteunen bij het omgaan met haar emotionele problemen en om haar ouders te begeleiden in het proces. De leerplichtambtenaar hield toezicht op het traject en zorgde ervoor dat afspraken werden nagekomen.

Na een aantal maanden van intensieve begeleiding keerde Nora geleidelijk terug naar school. Ze begon met halve dagen en kon uiteindelijk haar volledige rooster hervatten. Hoewel de weg naar volledige terugkeer uitdagend was, zorgde de nauwe samenwerking tussen school, jeugdhulp en de leerplichtambtenaar ervoor dat Nora weer perspectief kreeg op haar toekomst. Ze herstelde langzaam haar sociale contacten en leerde omgaan met haar faalangst.

Nora's situatie benadrukt hoe belangrijk het is om bij langdurig thuiszitten snel in te grijpen en de juiste hulpverlening in te schakelen om te voorkomen dat verzuim leidt tot volledige schooluitval. "

Doorstroompunt (VSV-ers) 18 – 23 jaar

9

Sinds 1 mei 2023 heeft de Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) een nieuwe naam, namelijk Doorstroompunt (afgekort DSP).

Voor de uitvoering van de regeling regionale aanpak VSV is Nederland ingedeeld in 40 DSP-regio's. De Doorstroompunt-regio 38 Gewest Limburg-Noord is onderverdeeld in vier subregio's, te weten: Venlo, Venray, Weert en Roermond. De gemeente Roermond voert de DSP-taken uit voor haar eigen gemeente en voor de gemeenten Roerdalen, Echt-Susteren en Maasgouw.

Scholen zijn verplicht jongeren van 18 tot 23 jaar via het verzuimloket van DUO te melden als zij zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten of langer dan één maand zonder geldige reden wegblijven in onderwijs.

De doorstroompuntfunctie omvat de volgende wettelijke taken:

- Een sluitende melding en registratie van alle jongeren tussen 18 en 23 jaar die niet op school zitten en nog geen startkwalificatie behaald hebben.
- Benaderen en zorgdragen voor begeleiding van jongeren die zijn uitgevallen, gericht op terugleiden naar school, naar werk of een combinatie daarvan. De groep VSV'ers bestaat daarbij uit drie 'typen': - uitvallers in het lopende (school)jaar; nieuwe VSV'ers, c.q. jongeren zonder schoolinschrijving op 1 oktober; oud VSV'ers, c.q. jongeren die langer dan een (school)jaar zijn uitgevallen zonder werk of opleiding.
- Het opstellen van een regionaal programma samen met scholen, instellingen en organisaties voor de periode van 4 jaar, met daarin maatregelen ter voorkoming en bestrijding van voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen de 12 en 23 jaar.
- Het monitoren van kwetsbare jongeren met een getuigschrift van het praktijkonderwijs of het speciaal onderwijs, dan wel een diploma van een entree opleiding. Het maken van afspraken met ketenpartners over begeleiding en ondersteuning naar opleiding, (leer)werk of dagbesteding.

(Zie Bijlage 2 Routekaart Methodisch Handelen)

Aantal boven leerplichtigen

Resultaat	Roermond	Echt-Susteren	Roerdalen	Maasgouw	Eindtotaal
Boven leerplichtig	1442	605	374	394	2815
Startkwalificatie behaald	1684	630	424	485	3223
Eindtotaal	3126	1235	798	879	6038

(Bron: JVS peildatum september 2024)

Verzuimaanpak 18+

Aanvullend op de Doorstroompunt- wetgeving is regionaal afgesproken dat scholen ook elke afwezigheid van 16 les- of praktijkuren binnen 4 aaneengesloten weken bij het Doorstroompunt melden.

Hierdoor kunnen doorstroomcoaches tijdig actie ondernemen om te voorkomen dat leerlingen de binding met het onderwijs kwijtraken en een schooljaar verloren gaat. Doorstroomcoaches richten zich ook op het voorkomen van (veelvuldig) verzuim, daar dit vaak een voorbode is van voortijdig schoolverlaten. De doorstroomcoach zet een sluitend maatwerktraject in voor de jongeren, gericht op terugkeer naar onderwijs of begeleiding naar een andere passende plek.

Aantal verzuimmeldingen

- In het schooljaar 2023-2024 heeft de gemeente Roermond via het verzuimloket 250 verzuimmeldingen ontvangen over 18- tot 23-jarigen.
- Voor de gemeente Roerdalen zijn 50 verzuimmeldingen over 18- tot 23-jarigen ontvangen.
- Voor de gemeente Echt-Susteren zijn er 69 verzuimmeldingen ontvangen
- Voor de gemeente Maasgouw zijn er 32 verzuimmeldingen ontvangen.

Werkprocessen verzuim 18+

Resultaat	Roermond	Echt-Susteren	Roerdalen	Maasgouw
23 jr / verhuisd / overleden	3	0	0	0
Andere opleiding	15	3	6	1
Na acties DSP onbereikbaar	7	5	4	1
Na afstemming met school geen actie nodig	73	22	11	10
Onterechte melding	7	3	0	0
Overdracht nieuwe schooljaar	8	1	1	
Startkwalificatie behaald	2	1	0	0
Verzuimgesprek met afspraken/ advies	84	26	20	14
Verzuimgesprek met doorverwijzing zorg	2	1	1	0
Waarschuwbrieven	3	1	1	0
Werkproces VSV (reeds uitgeschreven)	46	6	6	6
Totaal 401	250	69	50	32

(Bron: JVS peildatum september 2024)

Verzuimmeldingen 18+ verdeeld naar onderwijssoort 2023-2024

Voortgezet Onderwijs / Voortgezet Speciaal Onderwijs	Middelbaar Beroepsonderwijs	Totaal
35	366	401

Toelichting

In vergelijking met het schooljaar 2022-2023 is er een stijging waarneembaar. Er was toen sprake van 340 meldingen van leerlingen ouder dan 18 jaar. De afgelopen jaren hebben we aanzienlijk geïnvesteerd in de samenwerking met scholen, waardoor zij verzuim onder 18-plussers eerder en frequenter melden. Deze verbeterde communicatie en samenwerking hebben bijgedragen aan een beter overzicht van het verzuim en stellen ons in staat om tijdig in te grijpen waar nodig.

Voortijdig schoolverlaters en Jongeren in Kwetsbare Posities

Voortijdige schoolverlaters (VSV'ers) zijn jongeren tussen de 12 en 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie. Dit houdt in dat ze geen diploma hebben op havo/vwo-niveau of mbo-niveau 2. Wanneer een jongere voortijdig school verlaat, ontvangt het doorstroompunt een melding via het verzuimloket van DUO. De doorstroomcoach neemt vervolgens contact op met de school of onderwijsinstelling en de jongere, meestal door een schriftelijke uitnodiging voor een gesprek op kantoor of een huisbezoek te sturen. Tijdens dit gesprek probeert de doorstroomcoach de jongere terug te laten keren naar het onderwijs of te begeleiden naar een andere geschikte plek. Dit is maatwerk: de doorstroomcoaches werken samen met verschillende (keten)partners in de regio om een passend traject voor alle jongeren van 18 tot 23 jaar te realiseren.

Aantallen VSV

Landelijk:

In het studiejaar 2022-2023 hebben 30.246 jongeren zonder startkwalificatie het onderwijs voortijdig verlaten. Dit aantal is nagenoeg gelijk aan de vorige meting. In studiejaar 2021-2022 waren er 30.242 nieuwe VSV'ers. Deze aantallen zijn te hoog en liggen nog te ver af van de in de werkagenda mbo afgesproken doelstelling: minder dan 18.000 nieuwe VSV'ers in 2026.

In het landelijke actieplan VSV wordt stevig ingezet op het aanpakken van de belangrijkste oorzaken van VSV: persoonlijke problemen, ongediplomeerde uitstroom naar werk (groenpluk) en een niet passende studiekeuze. De nieuwste VSV-cijfers laten wederom zien dat dit actieplan hard nodig is.

Toelichting:

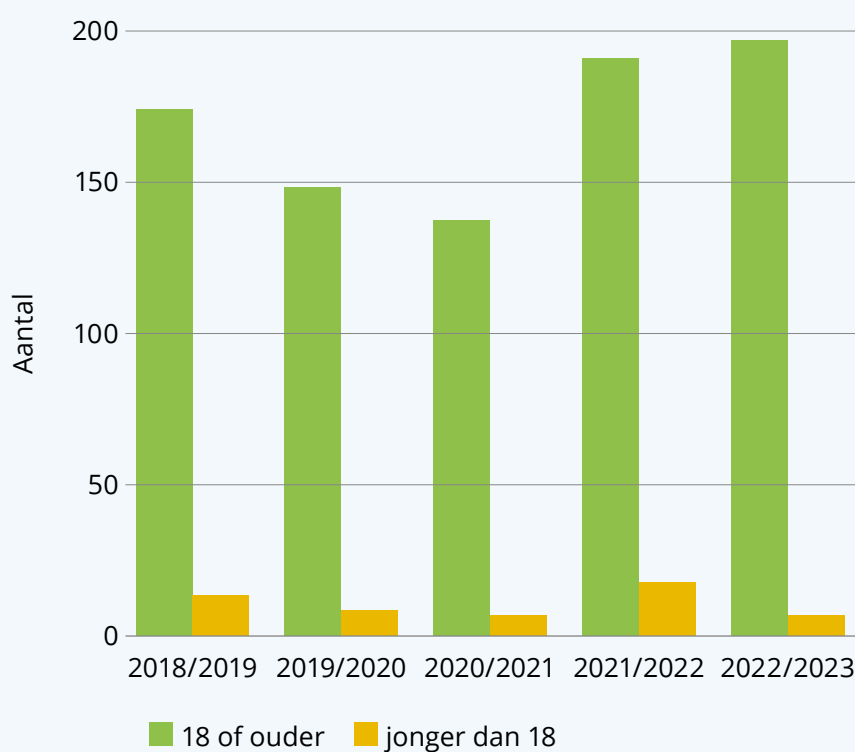
Uit de door DUO gepubliceerde definitieve cijfers blijkt dat het aantal nieuwe VSV'ers voor de DSP-subregio Roermond voor het schooljaar 2022-2023 met 2,55 % hoger ligt dan het landelijk gemiddelde van 2,34%. Het streefpercentage landelijk gezien is 1,77% in 2026. Een nadere uitsplitsing toont het volgende beeld: Roermond 3,04%, Maasgouw 2,2%, Echt-Susteren 2,29% en Roerdalen 1,73%. Voor de DSP-regio 38 Gewest Limburg-Noord – in totaal – bedraagt dit percentage 2,15%.

Aantallen nieuwe VSV-ers

Gemeente	Startpopulatie	Nieuwe VSV-ers
Roermond	3810	116
Echt-Susteren	1701	39
Maasgouw	1226	27
Roerdalen	1215	21

(Bron: VSV Dashboard 2022-2023. De de⁵nitieve cijfers van het schooljaar 2023-2024 zijn nog niet bekend)

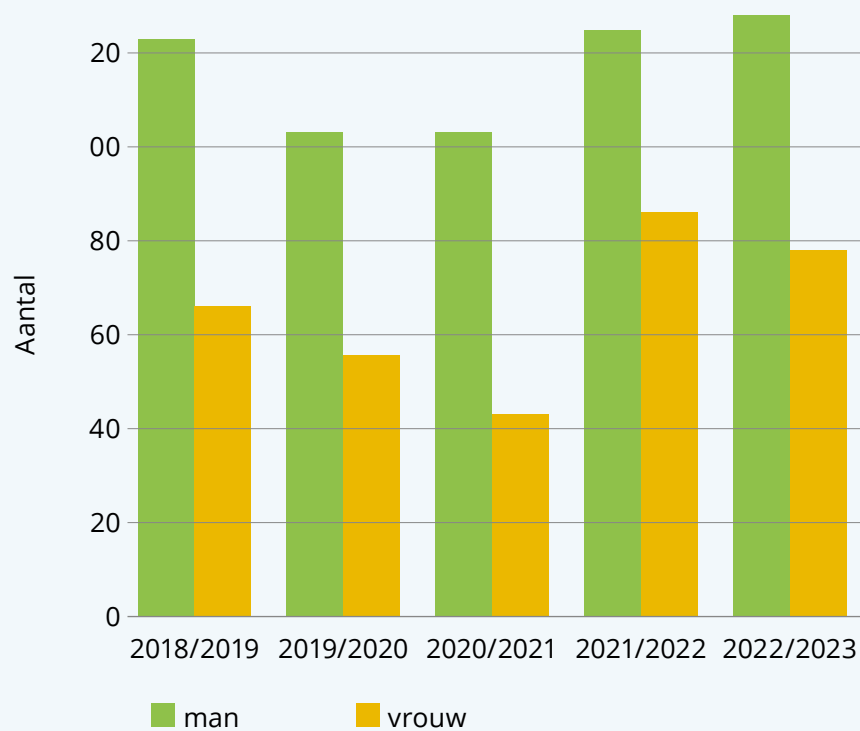
VSV naar leeftijd:

Toelichting

In het schooljaar 2022-2023 waren er 197 voortijdig schoolverlaters van 18 jaar of ouder. Daarnaast waren er 9 voortijdig schoolverlaters jonger dan 18 jaar, waarvan 8 zeventienjarigen en 1 veertienjarige.

VSV verdeling naar geslacht:

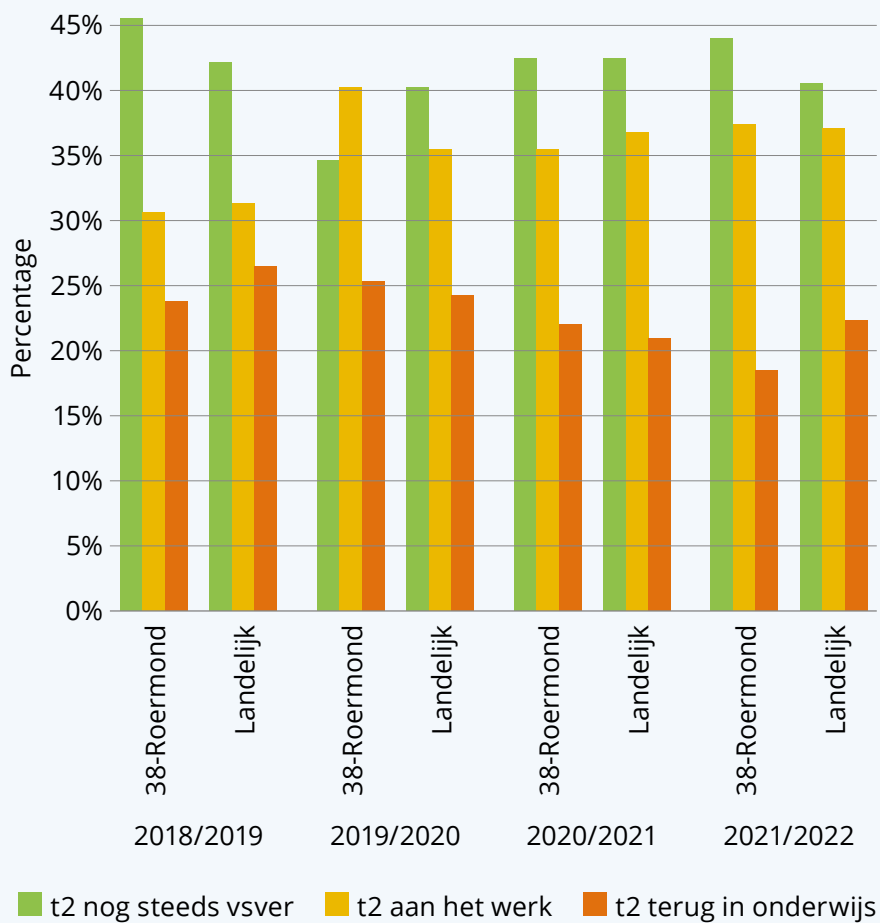

Toelichting

In het schooljaar 2022-2023 bestond de groep uit 127 mannen en 76 vrouwen.

Percentage VSV 1 jaar na uitstroom uit het onderwijs:

44 % is nog steeds VSV-er; 37,44 % is aan het werk; 18,48 % is terug naar het onderwijs.

Toelichting

In het schooljaar 22-23: Man = 127; Vrouw = 76

Aantal werkprocessen VSV

Resultaat	Roermond	Echt-Susteren	Roerdalen	Maasgouw
Dagbesteding	2	0	2	0
Hulpverlening	17	3	2	1
Inburgering	4	2	1	2
Jongerenteam	9	2	3	0
Nieuwe DUO inschrijving	34	8	7	7
Onterechte VSV-melding	5	6	0	3
Participatiewet	2	1	0	1
Particuliere opleiding/ thuisstudie/onderwijs buitenland	2	1	0	1
Reageert niet (meer)	21	2	1	0
SK buiten DUO om	2	0	1	1
Verhuisd buiten regio	3	1	0	1
Wenst geen dienstverlening	11	10	0	2
Werk	66	26	10	20
ZZP (KVK)	3	2	0	1
Openstaande melding	23	4	5	5
Totaal 349	204	68	32	45

(Bron; JVS peildatum september 2024)

Toelichting:

In het schooljaar 2023-2024 zijn door DSP 349 jongeren geregistreerd in de eigen administratie als zijnde een nieuwe uitvaller tijdens dit schooljaar.

Het team heeft bij 1071 werkprocessen herbeoordeling gedaan naar de achtergronden van oud VSV-ers en hun huidige situatie rondom onderwijs, werk en dagbesteding.

Het verhaal achter de VSV-er

Joris is 18 jaar en heeft altijd een onrustige schoolloopbaan gehad. Hij startte op de havo, maar schakelde na een moeizame periode over naar het vmbo, omdat de lesstof en structuur op de havo niet bij hem pasten. Uiteindelijk kwam hij terecht op een mbo-opleiding in de detailhandel, maar al snel verloor hij zijn motivatie. Joris heeft moeite om zich te concentreren en hij vindt het moeilijk om zich aan de regels en vaste schooltijden te houden. Zijn interesses liggen meer bij creatieve projecten en technologie, maar hij heeft nooit de ruimte gehad om die interesses te verkennen.

Na een half jaar in het mbo begint Joris steeds vaker afwezig te zijn. Zijn school stuurt meerdere keren meldingen naar zijn ouders, maar Joris blijft zich terugtrekken. Hij twijfelt of hij de opleiding wel wil afmaken en voelt zich niet begrepen. Op een bepaald moment stopt hij helemaal met school, zonder dat zijn ouders of docenten precies weten waarom. Door een melding van school is het doorstroompunt betrokken geraakt. De doorstroomcoach merkt op dat Joris zich vooral gefrustreerd voelt over het gebrek aan autonomie en uitdaging in zijn opleiding. Hij heeft het gevoel dat zijn creatieve vaardigheden worden genegeerd en dat hij daardoor geen aansluiting vindt.

Er is voorgesteld om samen met Joris een traject te verkennen dat meer ruimte biedt voor zijn interesses in technologie en creatieve projecten. Hij krijgt hulp om deel te nemen aan een oriëntatieprogramma bij een lokale vakschool voor multimedia en digitale techniek, waar hij kan proeven aan verschillende richtingen, zoals gra⁵sch ontwerp en programmeren. Joris is aanvankelijk terughoudend, maar besluit het een kans te geven.

Het oriëntatieprogramma blijkt een goede keuze. Joris komt tot leven in de praktijkgerichte omgeving en voelt zich voor het eerst echt op zijn plek. Hij krijgt opdrachten waarbij hij zelfstandig projecten kan ontwikkelen, en zijn begeleiders stimuleren hem om zijn eigen creatieve ideeën uit te werken. Dankzij de coaching van en de ruimte die hij krijgt in de vakschool, groeit zijn zelfvertrouwen. Hij besluit zich opnieuw in te schrijven voor een opleiding, dit keer gericht op gra⁵sche vormgeving.

De doorstroomcoach blijft Joris tijdens dit traject ondersteunen en houdt regelmatig contact om te bespreken hoe het gaat. Hij krijgt hulp bij het vinden van balans tussen zijn creatieve ambities en de discipline die nodig is om zijn opleiding af te ronden. Hij krijgt inzicht in zijn eigen leerstijl en leert omgaan met tegenslagen, iets wat hem eerder ontbrak.

Joris' verhaal laat zien hoe begeleiding van een doorstroomcoach het verschil kan maken voor jongeren die vastlopen in het reguliere onderwijssysteem. Dankzij de steun van de doorstroomcoach en het maatwerktraject heeft Joris een nieuwe richting gevonden die beter bij hem past en ziet hij een toekomst voor zichzelf in de creatieve technologie. "

D

Doelgroep gerichte aanpak

10

Pilot Jongeren in Beeld

Jongeren in de leeftijdscategorie 23 tot 27 jaar zonder startkwalificatie hebben een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Zij hebben veelal flexibele contracten, ontvangen vaak lage lonen en lopen een groter risico op langdurige werkloosheid. Een deel van deze jongeren is niet in beeld bij gemeenten voor begeleiding naar school of begeleiding naar werk. De pilot Jongeren in Beeld heeft als doel jongeren tussen 23-27 jaar in beeld te brengen en de jongeren duurzaam terug te leiden naar een zinvolle dag invulling. Dit kan zijn terug naar school, richting werk, een combinatie van beiden, dagbesteding of bijvoorbeeld een zorgtraject. Deze pilot is een voorloper op het wetsvoorstel 'van school naar duurzaam werk' die naar verwachting 1 januari 2026 in werking zal treden. Deze wet zorgt er onder andere voor dat de doelgroep van de Doorstroompunten wordt uitgebreid van jongeren tot 23 jaar naar jongeren tot 27 jaar.

Doelgroep

De doelgroep van de pilot Jongeren in Beeld bestaat uit jongeren tussen de 23-27 jaar die:

- Geen startkwalificatie hebben
- Niet staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling
- Geen werk of te weinig inkomen hebben
- Geen uitkering hebben

Kortom jongeren die niet actief zijn en dus mogelijk 'thuis op de bank zitten'.

Aantal meldingen JĪB

Resultaat	Roermond	Echt-Susteren	Roerdalen	Maasgouw
Geen doelgroep meer	4			2
Geen interesse (meer)	3	1	1	0
Geen ondersteuning nodig	2	2	0	0
Geen reactie/niet bereikbaar	11	1	2	0
Geen uitstroom inlichtingen bureau	9	1	2	0
Niet willer	3	2	1	0
Onderneming/ZZP	2	13	3	0
Opleiding	2	0	0	0
Startkwalificatie	1	0	0	0
Verhuizing buiten regio	2	0	0	0
Werk	18	7	3	0
Werktraject/Jobcoach	0	1	0	0
(leeg) openstaande melding	11	0	6	10
Totaal 126	68	28	18	12

(Bron: JVS peildatum september 2024)

Jongeren in een Kwetsbare positie (JKP)

11

De DSP-regio's zijn sinds 2019 verantwoordelijk voor de monitoring van jongeren in een kwetsbare positie, de zogenoemde JKP-doelgroep.

De Regeling regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024 definieert "jongeren in een kwetsbare positie" als jongeren tot maximaal 23 jaar oud die:

1. Instromen in of doorstromen naar een entreeopleiding;
2. Doorstromen naar een basisberoepsopleiding of het onderwijs verlaten, en afkomstig zijn uit:
 - het voortgezet speciaal onderwijs (WEC),
 - het praktijkonderwijs (WVO 2020),
 - de basisberoepsgerichte leerweg van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo, WVO 2020),
 - een leerwerktraject (WVO 2020),
 - of een entreeopleiding.

Toelichting:

Het doorstroompunt monitort alle jongeren die voldoen aan de definitie JKP. Daarnaast wordt vanuit de 'intensieve aanpak' ingezet op de jongeren die uitgeschreven worden vanuit het VSO en PRO. Vanaf april 2024 is een apart werkproces ingericht voor deze doelgroep, daarover zullen we in het jaarverslag 2024-2025 verder rapporteren.

Doorstroompunt 'Intensieve aanpak'

Landelijk en regionaal is er een stijging te zien in de VSV cijfers. Vanuit de Wethouder Onderwijs, Sport en (Cultuur)Wijken Roermond zijn er in 2023 gelden vrijgemaakt om de VSV cijfers omlaag te brengen binnen de gemeente Roermond. Er is een grotere toename VSV op bepaalde opleidingsniveaus en scholen.

Een intensieve aanpak gericht op alle leefgebieden moet ertoe leiden dat meer jongeren in de toekomst een startkwalificatie behalen. Als het behalen van een startkwalificatie (nu) niet haalbaar is wordt de focus gelegd op begeleiding naar duurzaam werk, het stabiliseren van de (thuis)situatie, het opstarten van hulpverlening en het vergroten van de zelfredzaamheid. Er wordt ingezet op intensieve begeleiding wanneer jongeren worstelen met problemen op meerdere verschillende leefgebieden, maar ook op jongeren die zorg/hulp mijden, de doelgroep anderstaligen en jongeren worden ook preventief benaderd. Denk hierbij aan jongeren met een verzuim historie en jongeren waarbij een negatief bindend studieadvies gegeven gaat worden.

Actietafel Thuiszitters en Kwetsbare Jongeren

In Midden-Limburg is een actietafel 'thuiszitters/kwetsbare jongeren' actief met afgevaardigden van onderwijs, gemeenten en (jeugd)zorg. Het doel van de actietafel is om casuïstiek van jongeren in de leeftijd van 5 tot 23 jaar die 'vastzit', of dreigt vast te lopen in diens onderwijsloopbaan, weer in beweging te krijgen. Aan de actietafel bepalen de deelnemers wie verantwoordelijk is voor de doorleiding van de jongere en op welke manier een aansluitend vervolgtraject wordt gerealiseerd. Met een passend aanbod worden zij (terug) naar onderwijs of proactief naar werk of een andere zinvolle dagbesteding begeleid. Op die manier vindt de realisatie plaats van een passende ontwikkelroute voor elke jongere. Daarmee wordt voorkomen dat deze jongeren tussen wal en schip vallen, afhaken en thuis komen te zitten. Door deelname aan de actietafel weten de onderwijsinstellingen, (jeugd) zorgpartners en gemeenten beter van elkaars kwaliteiten en blijken zij gezamenlijk nog meer ontwikkelmogelijkheden voor jongeren te kunnen creëren.

Naast het actief in beweging brengen van vastlopende casuïstiek blijkt de actietafel meer en meer ook een 'leer- en ontwikkeltafel' te zijn. In uitwisseling krijgt men meer zicht op elkaars mogelijkheden en ontstaat steeds vaker gezamenlijke 'ontwikkelruimte'. De actietafel zal vanaf 2024 jaarlijks worden geëvalueerd.

Voorbeelden van die ontwikkelruimte zijn de 'maatwerktrajecten' die partners van de actietafel hebben ingericht nog voordat deze casuïstiek op de actietafel belandde. Casussen waar deze partners elkaar eerder dan voorheen consulteerde, eerder samenwerkte en arrangementen wist vorm te geven. Op die manier is een Maatwerkalliantie ontstaan waarin de 'verbonden bijdrage' van alle partners aan de actietafel meer mogelijkheden biedt dan die van de partners individueel.

Speerpunten schooljaar 2024-2025

Afgelopen schooljaar hebben we, op basis van ontwikkelingen, cijfers, beleid, teamdynamiek, signalen en knelpunten, een teamdag georganiseerd. Tijdens deze dag zijn er speerpunten vastgesteld die we het komende schooljaar gezamenlijk willen aanpakken. Om deze speerpunten effectief te realiseren, hebben we diverse werkgroepen gevormd. Hieronder vindt u de thema's die we dit schooljaar gaan behandelen.

Versterken samenwerking met scholen en netwerkpartners

In het afgelopen jaar hebben we onze samenwerking met verschillende partners (intern en extern) verder versterkt om beter in te spelen op de behoeften van kwetsbare jongeren. Deze groep jongeren staat voor unieke uitdagingen, zoals problemen op het gebied van onderwijs, mentale gezondheid, sociale uitsluiting en huisvesting. Door samen te werken met onderwijsinstellingen, hulpverleningsorganisaties, gemeentes en maatschappelijke initiatieven, hebben we onze inspanningen gebundeld om deze jongeren te ondersteunen en hen een betere toekomst te bieden. Samen met onze partners zullen we blijven streven naar het creëren van kansen en perspectieven voor kwetsbare jongeren. Door onze samenwerkingen verder te verdiepen, bouwen we aan een sterk vangnet dat deze jongeren helpt hun potentieel te benutten en hun plek in de maatschappij te vinden.

Geoorloofd verzuim

Een effectief verzuimbeleid op scholen in samenwerking met leerplicht vereist een geïntegreerde aanpak, waarbij scholen en leerplichtambtenaren samenwerken om verzuim te voorkomen, tijdig te signaleren en waar nodig aan te pakken. Dit beleid moet gericht zijn op het waarborgen van de onderwijsplicht van leerlingen, terwijl er aandacht is voor de onderliggende oorzaken van afwezigheid. Formeel heeft de leerplichtambtenaar (nog) geen rol bij geoorloofd verzuim, maar als speerpunt in de samenwerking met scholen moet het verzuimbeleid onderwerp van gesprek zijn.

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste elementen van een dergelijk verzuimbeleid:

- **Signaleren van verzuimpatronen:** Het systematisch monitoren van verzuimgegevens helpt bij het vroegtijdig opsporen van zorgwekkende patronen, zoals frequent kort verzuim of langdurig geoorloofd verzuim. Deze signalen kunnen wijzen op dieperliggende problemen, zoals gezondheids- of thuissituaties.
- **Samenwerking tussen school en leerplicht:** Zodra er sprake is van zorgwekkend verzuim, moet de school direct in contact treden met de leerplichtambtenaar. Door vroegtijdig samen te werken kunnen problemen in een vroeg stadium worden aangepakt, bijvoorbeeld door het voeren van een verzuimgesprek met ouders en leerling.

- Preventieve maatregelen: Scholen en leerplichtambtenaren gaan preventieve interventies organiseren, zoals het aanbieden van extra begeleiding, schoolmaatschappelijk werk of externe hulp, afhankelijk van de aard van het verzuim.

Thuiszitters

Het thema van thuiszitters leerlingen die vanwege diverse redenen niet naar school gaan is een belangrijke zorg voor scholen en samenwerkingsverbanden. Effectieve samenwerking tussen scholen, samenwerkingsverbanden, ouders, en andere betrokken partijen is cruciaal om deze leerlingen weer in het onderwijs te krijgen en hen de ondersteuning te bieden die ze nodig hebben. Wij willen samenwerkingsafspraken gaan realiseren met de samenwerkingsverbanden PO (Primair Onderwijs) en VO (Voorgezet Onderwijs), zodat alle langdurig thuiszitters in beeld komen. Dit is bedoeld om maatwerktrajecten voor jongeren te ontwikkelen en zo te voorkomen dat zij een vrijstelling van schoolinschrijving krijgen.

Vrijstellingen

Het beleid ten aanzien van vrijstellingen van de leerplichtwet is een belangrijk thema. Hierover zijn we al in gesprek met elkaar, maar in dit schooljaar gaan we het uitvoerend beleid verder uitwerken.

Dit zal met name gericht zijn op de jongeren die te kampen hebben met psychische en of lichamelijke belemmeringen en op ouders die zich vanwege de levensbeschouwelijke levensovertuiging willen gaan beroepen op een vrijstelling.

Hierbij werken we samen met een juridisch adviseur, de GGD (Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst) en de samenwerkingsverbanden PO en VO.

Ambtsinstructie

Volgens artikel 16, lid 4 van de Leerplichtwet 1969 is aan het college opgedragen een instructie vast te stellen voor de ambtenaar leerplicht en Doorstroompunt. In april 2022 is een nieuw format vastgesteld door Ingrado, de landelijke beroepsvereniging.

Dit schooljaar zal de ambtsinstructie voor de gemeente Roermond en de MER worden aangepast en vastgesteld door het College van B&W.

Van leerplicht naar leerrecht

Er ligt een initiatiefwetsvoorstel tot wijziging van de Leerplichtwet bij de Eerste kamer:

Dit initiatiefwetsvoorstel wijzigt de Leerplichtwet 1969 en diverse sectorwetten om zo het leerrecht in wetgeving te verankeren en de realisatie van het leerrecht mogelijk te maken. Het leerrecht – het recht van het kind op onderwijs dat gericht is op een zo volledig mogelijke ontplooiing van diens persoonlijkheid, talenten en geestelijke en lichamelijke vermogens – staat voortaan expliciet in de wet. Daarnaast past het wetsvoorstel de onderwijswetgeving dusdanig aan dat het leerrecht ingezet kan worden om werkelijk tot onderwijs en ontwikkeling voor elk kind te komen. Zo maakt de wet flexibele oplossingen mogelijk wat betreft de onderwijstijd, de locatie en het programma. Ook worden de verantwoordelijkheden van diverse betrokkenen verduidelijkt en op elkaar aangesloten.

Het doel van dit wetsvoorstel is om ieder kind in Nederland een vorm van onderwijs en ontwikkeling te bieden, passend bij hun eigen mogelijkheden.
Streven is om deze wet per 1 augustus 2025 in werking te laten treden.

Wetsvoorstel van school naar duurzaam werk

Het halen van een diploma of het vinden en vasthouden van een baan na school is niet voor iedere jongere vanzelfsprekend.

De ongelijkheid op de arbeidsmarkt tussen jongeren is toegenomen. Het verschil in arbeidsdeelname en werkloosheid tussen jongeren zonder startkwalificatie, mbo'ers en hbo- en wo-diplomeerden is structureel groot, ongeacht de stand van de economie. Om dit te veranderen omvat het wetsvoorstel 'van school naar duurzaam werk' een pakket aan maatregelen waarmee jongeren die dit nodig hebben, begeleiding krijgen bij de overstap van school naar werk en bij (dreigende) werkloosheid. Doel is een doorlopende aanpak van school naar werk voor jongeren tot 27 jaar.

De inwerkingtreding van het wetsvoorstel Van school naar duurzaam werk is uitgesteld naar 1 januari 2026, maar in de gemeente Roermond en de MER is er voor gekozen om via het project Jongeren in Beeld (JIB) alle jongeren tot 27 jaar te monitoren en te benaderen.

Aanpak jongvolwassenen 16-27 in een kwetsbare positie

Voor jongeren verandert er veel als ze ouder worden. Circa 15 procent van de jongeren bevindt zich in een dermate kwetsbare positie dat ze doorlopende ondersteuning nodig hebben bij de overgang naar volwassenheid. In elke gemeente kent circa 15% van de jongeren (1 op de 6 à 7) tussen de 16 en 27 jaar serieuze problemen op het pad naar volwassenheid. Ze hebben hulp, ondersteuning en perspectief nodig.

Het leidend principe dient te zijn dat de jongere pas wordt 'losgelaten' als 'de Big 5' geregeld is. Hiermee wordt bedoeld:

1. Support: er is in ieder geval één volwassen persoon een langere periode beschikbaar voor de jongere en er is een netwerk van informele steun.
2. Wonen: de jongere heeft een passende en stabiele woonplek.
3. School en werk: de jongere gaat naar school, heeft een baan of dagbesteding die kansen biedt voor ontwikkeling.
4. Inkomen en schulden: de jongere heeft voldoende inkomen en kan zijn budget beheren.
5. Gezondheid en ondersteuning: er is voor de jongere doorlopende zorg en/of ondersteuning beschikbaar.

Bijlagen

Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS)

EEN GEZAMENLIJK PLAN VOOR IEDER KIND

Ingrado, Stichting Halt, het OM en de Raad voor de Kinderbescherming hebben de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld vanuit de volgende gedeelde visie:

- I** Het doel van de aanpak is terug/toeleiding naar een passend onderwijs-programma
- II** Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp bij verzuim staat voorop
- III** Ketsamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim
- IV** De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus

'PAS TOE OF LEG UIT'

Afwijken van de MAS? Dat kan, mits gemotiveerd. Maatwerk is van belang. Vroegtijdig ingrijpen met een zware interventie kan nodig zijn om een opeenstapeling van verzuim en problemen te voorkomen. Ook in dat geval doorloopt u de 5 fasen van methodisch handelen.

DE LEERPlichtAMBTENAAR

- vervult de schakelrol voor gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken ketenpartners.
- neemt het initiatief voor een adequaat vervolg op de verzuimmeldingen. Dit gebeurt in overleg met de ketenpartners en vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid.
- start een verzuimonderzoek bij het constateren van gemiddeld verzuim en monitort het vervolg. Afspraken over de regie worden

Routes aanpak schoolverzuim

FASE 1 Waarnemen

- STAP 0:** Vooraf
STAP 1: Interventie en melding door de school
STAP 2: Contact met de school over de melding
STAP 3: Keuze voor routekaart: wel/geen luxe verzuim:
 • Vermoeden van luxe verzuim: **ROUTEKAART B**
 • Alle andere gevallen: **ROUTEKAART A**

FASE 2 Analyseren

- ROUTEKAART A: Ongeoorloofd verzuim, niet zijnde luxe verzuim**
STAP 4: Optioneel: overweeg een kennisgevingsbrief van de leerplichtambtenaar
STAP 5: Onderzoek leerplichtambtenaar: vaststellen ongeoorloofd verzuim
STAP 6: Brief naar ouders/jongere
- ROUTEKAART B: Luxe verzuim**
STAP 4: Ga na of een waarschuwing van de leerplichtambtenaar volstaat
STAP 5: Onderzoek leerplichtambtenaar
STAP 6: Oproepen ouders voor verhoor

FASE 3 Plannen

- ROUTEKAART A: Ongeoorloofd verzuim, niet zijnde luxe verzuim**
STAP 7: Keuze voor de route
 • Route: vrijwillige (jeugd)hulp
 • Route: Halt-interventie schoolverzuim
 • Route: dwang in een civiel kader
 • Route: dwang in een strafrechtelijk kader
 • Alternatieve overwegingen: combinatie van routes/last onder dwangsom

Er kan uitdrukkelijk ook worden gekozen voor een combinatie van routes. De routes zijn niet volgordeijk. Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp bij verzuim staat voorop. De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is. Maatwerk dus.

- ROUTEKAART B: Luxe verzuim**
STAP 7: Keuze voor opmaken pv

FASE 4 Handelen

- ROUTEKAART A: Ongeoorloofd verzuim, niet zijnde luxe verzuim**
STAP 8: Uitvoeren gekozen route
 • Route: vrijwillige (jeugd)hulp
 • Route: Halt-interventie schoolverzuim
 • Route: dwang in een civiel kader
 • Route: dwang in een strafrechtelijk kader

- ROUTEKAART B: Luxe verzuim**
STAP 8: Uitvoeren gekozen route

FASE 5 Evalueren

- STAP 9:** Terugkoppeling resultaten naar school en ketenpartners
STAP 10: Evaluer samen met de ketenpartners de gemaakte keuzes

Schematische weergave routekaart voor het Doorstroompunt in stappen

FASE 1 Waarnemen

STAP 1

Signaleer het verzuim/(continuerend) vsv via:

- (a) Een directe melding
- (b) Werkafspraken met ketenpartners
- (c) Eigen onderzoek

Zie paragraaf 1.1¹ voor meer informatie.

STAP 2

Neem kennis van het dossier van de jongere

Verzamel of cross-check de gegevens door minimaal contact op te nemen met de jongere én betrokken ketenpartner(s). Is er sprake van verzuim? Neem dan altijd contact op met de onderwijsinstelling en inventariseer wat de school heeft gedaan om het verzuim op te lossen.

STAP 3

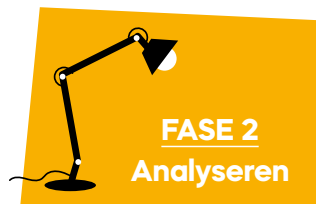
Stel de doelgroep van het Doorstroompunt vast en beoordeel of er directe actie is vereist

Zie paragraaf 1.2 voor de minimale informatie-behoefte om tot een oordeel te komen.

Verzuim 18+	Vervolg de route geïnspireerd op de MAS
Dreigend vsv'er Nieuw vsv'er	Vervolg route naar fase 2, stap 4
Oud-vsv'er JIKP Geen doelgroep van het Doorstroompunt?	Vervolg route naar fase 5, stap 12

Zie paragraaf 1.3 voor informatie over aandachtspunten die in deze fase gelden voor de verschillende doelgroepen.

¹De paragrafen in deze schematische weergave routekaart voor het Doorstroompunt verwijzen naar de betreffende paragrafen in 'Routekaart methodisch handelen voor het Doorstroompunt'.

FASE 2 Analyseren

STAP 4

Plan een intakegesprek met de jongere

- Is er sprake van een schoolinschrijving?
- Betrek de school in het gesprek (3-gesprek);
- Betrek ouder(s) of andere relevante ketenpartner als de jongere dit wenst (vraag dit altijd uit).

STAP 5

Breng het systeem rondom de jongere in kaart

Verzamel tijdens het intakegesprek informatie over de situatie van de jongere in relevante leefdoelgebieden om zodoende de ondersteuningsvraag te verhelderen. Zet hiervoor, voor zover nodig, beschikbare hulpmiddelen in (bijv. de Zelfredzaamheidsmatrix, het Signalerings-instrument).

Zie paragraaf 2.2 voor een overzicht van relevante domeinen.

STAP 6

Voer een gesprek over privacy

Maak tijdens het intakegesprek afspraken over gegevensuitwisseling tussen ketenpartners (laat de jongere eventueel een toestemmingsverklaring ondertekenen).

STAP 7

Rond het vooronderzoek af. Ga na of je minimaal inzicht hebt in:

- Redenen verzuim of (continuerend) vsv (als er sprake is van verzuim: ook inzicht in onderwijsgerelateerde redenen van het verzuim, bv. kwaliteit onderwijs, schoolorganisatie);
- Welke interventies en hulpverlening al zijn ingezet en wat het effect hiervan was;
- Mogelijke stappen die gezet moeten worden om verzuim of (continuerend) vsv op te lossen.

Zie paragraaf 2.4 voor informatie over aandachtspunten die in deze fase.

FASE 3 Plannen

STAP 8

Stel een plan van aanpak op

Maak samen met de jongeren en ketenpartners een plan van aanpak voor de uitvoering van het vervolgtraject. In het plan van aanpak komen de volgende punten aan bod:

Inzetten van studie- en beroepskeuzetesten (als er sprake is van een verkeerde studie- en/of beroepskeuze).

In sommige regio's worden testen afgenomen door ketenpartners. Ga na wat de mogelijkheden en afspraken zijn hierover in jouw regio.

Jongeren begeleiden naar een leerbaan of werkplek.

Begeleiding naar een leerbaan/werkplek gaat in samenwerking met de gemeente (W&I en Participatie) en relevante ketenpartners zoals SBB. Probeer zoveel mogelijk integraal samen te werken en aan te sluiten op beschikbare netwerken. Ga outreachend te werk.

Afspraken over contact en terugkoppeling tijdens het vervolgtraject met jongere en betrokken ketenpartners.

Afspraken over casusregie met ketenpartners. Je bent verantwoordelijk voor het voeren van de procesregie en het bewaken van de casusregie.

Zie paragraaf 3.1 voor meer informatie over proces- en casusregie.

De casusregie ligt niet per definitie bij de doorstroomcoach. Vraag, voor zover mogelijk, aan de jongere wie hij/zij wil aanwijzen als regiehouder.

Afspraken over (wederzijdse) verwachtingen (takenpakket) en verantwoordelijkheden van alle betrokken ketenpartners in het vervolgtraject. Baseer je hiervoor op de (werk)afspraken die gelden in jouw regio.

Zie paragraaf 3.1 voor meer informatie over een plan van aanpak. Zie paragraaf 3.2 voor informatie over aandachtspunten die in deze fase gelden voor de verschillende doelgroepen.

FASE 4 Handelen

STAP 9

Het plan van aanpak wordt uitgevoerd
Het vervolgtraject wordt gestart.

STAP 10

Monitor de uitvoering

In deze fase monitor je de uitvoering van het vervolgtraject. Ga na of de afspraken met betrekking tot terugkoppeling met de jongere en ketenpartners worden opgevolgd. Loopt een traject vast? Zet vervolgacties in en herzie, voor zover nodig, de stappen die in fase 2 en/of 3 zijn gezet.

STAP 11

Sluit de doorstroompunt-melding af en start het nazorgtraject

Je blijft het aanspreekpunt voor de jongere, ouders en het netwerk en monitort of de jongere aan het werk is, zijn/haar opleiding volgt en/of zorg dan wel hulpverlening ontvangt.

Ga na welke afspraken er in jouw regio gelden over de invulling en afronding van het nazorgtraject.

FASE 5 Evalueren

STAP 12

Koppel de resultaten van het traject terug naar ketenpartners en relevante betrokkenen

STAP 13

Evalueer samen met de partners de gemaakte keuzes

Reflecteer op eigen handelen en de gehele procedure. Breng waar nodig en mogelijk verbeteringen aan.

Het doel van de evaluatie is dus tweeledig:

- Er wordt gereflecteerd op de stappen die zijn gezet binnen een individuele casus om het eigen handelen te kunnen bijsturen;
- Er worden leer- en verbeterpunten vastgesteld die casusoverstijgend het algemene werkproces (vsv-aanpak) kunnen verbeteren.

Zie paragraaf 5.2 voor informatie over het evalueren binnen casuïstiek.

